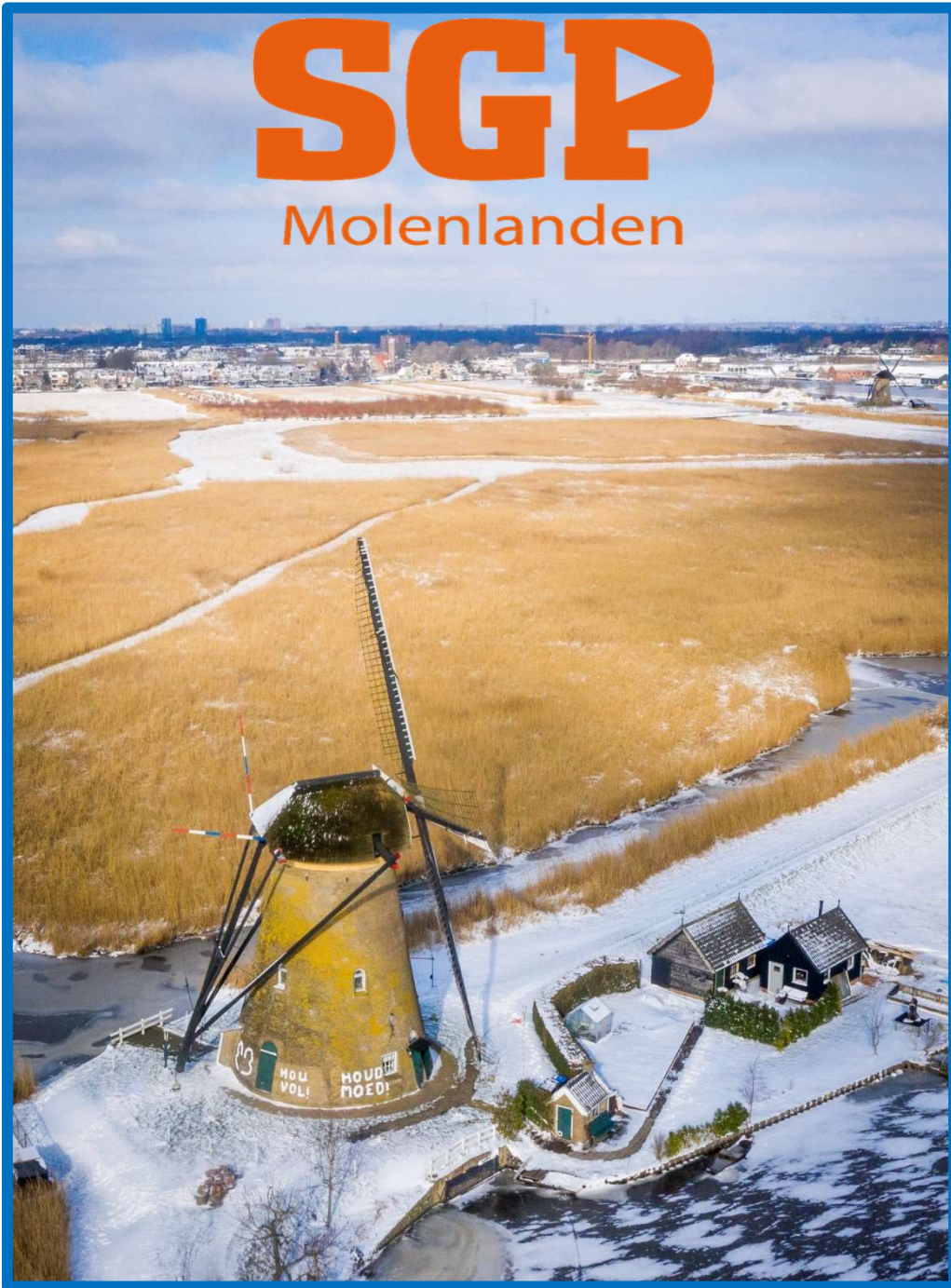


SGP

Molenlanden



VERKIEZINGSPROGRAMMA SGP-Molenlanden 2022-2026

DAAD BIJ HET WOORD!

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
1. Kernwaarden en drijfveren	5
Liefde tot God en elkaar	5
Liefde voor de dienst aan God.....	5
Liefde voor de dag van God	6
De overheid in dienst van God	6
Respect voor gestorvenen.....	6
Onderdak voor mensen in nood	7
Rentmeesterschap	7
Ruimte voor verschil.....	7
2. Bestuur en ondersteuning	9
Interactie met de inwoner	9
Geworteld in de samenleving	9
Verbonden met de samenleving	9
Zichtbaarheid	10
Integriteit	10
Samenwerking zoeken.....	10
Bewaking van de identiteit.....	11
Bundeling van krachten.....	11
Verbonden in netwerken.....	12
3. Veiligheid	13
Preventie.....	13
Politie.....	13
Boa's	14
Brandweer	14
Discriminatie en geweld	15
4. Verkeer en vervoer	16
Optimale doorstroom	16
Veiligheid	16
Duurzaam vervoer.....	17
5. Economie	18
De economie van de toekomst.....	18
Zorg voor ondernemers	19
Agrarische Economie: Trots op de boer	19
6. Sociaal domein.....	21

Welzijn, jeugd- en jongerenwerk	21
Ouderenzorg	21
Jeugdhulp.....	22
Zorg en welzijn (Wmo), ondersteuning vrijwilligers en mantelzorgers	22
Werk, inkomen en arbeidsmarkt.....	23
7. Onderwijs.....	25
Onderwijshuisvesting.....	25
Onderwijsachterstanden tegengaan	25
Thuiszitters	26
Leerlingenvervoer.....	26
Onderwijs en zorg	26
Integrale kindcentra	27
8. Sport, cultuur en recreatie	28
Sport.....	28
Cultuur	28
Archeologie en erfgoed	28
9. Volksgezondheid, milieu en energie	30
Volksgezondheid.....	30
Milieu en leefomgeving.....	30
Beheer van openbare ruimte.....	30
Milieu en afval	31
Duurzame energievoorziening	31
Ondersteunen duurzaamheidsinitiatieven	32
Het opwekken van duurzame energie.....	33
Klimaatadaptatie	33
10. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en ontwikkeling	35
Ruimtelijke ordening	35
Volkshuisvesting	35
Woonvisie	36
Stedelijke vernieuwing.....	37
Huisvesting arbeidsmigranten.....	37
11. Lijst met actiepunten voor alle kernen	39

Inleiding

De verkiezingen voor de gemeenteraad staan voor de deur! D.V. 16 maart 2022 is het zover, u mag uw stem uitbrengen op één van de partijen die meedoen met de verkiezingen voor de gemeenteraad van Molenlanden. De SGP is één van die partijen die vraagt om uw stem. In dit verkiezingsprogramma kunt u lezen waarom die keuze vooral een verstandige keuze is. Voor u als inwoner betekent namelijk een stem op de SGP een stem voor christelijke politiek, betrouwbaarheid en transparantie. Een stem waarmee u voor een bestuur kiest dat de waarden en de normen uit de Bijbel echt serieus neemt. Daarom zullen we campagne voeren met de slogan 'Daad bij het Woord'. Meer dan ooit is het nodig dat de overheid de daad bij het woord voegt. De SGP pleit daarnaast voor een overheid die zich laat leiden door Gods goede geboden voor mens en maatschappij en zo de daad bij het Woord voegt. Die Bijbelse boodschap vormt het hart van de SGP. Vanuit die basis willen we verantwoordelijkheid nemen en dragen.

Met uw stem voor de SGP kiest u voor een bestuur dat luistert naar wat in de samenleving speelt en daar op deskundige wijze op inspeelt. Los van hypes en interessante nieuwigheidjes: degelijk, daadkrachtig, vooruitstrevend en barmhartig. Het gaat natuurlijk bij de SGP niet om personen, maar voor de nieuwe raadsperiode staat er een fris team klaar om met dit ambitieuze programma de klus te gaan klaren!

Een stem op de SGP is een stem voor daad bij het Woord!

Corné Egas

Speerpunten Molenlanden

- Vergunningen, aanvragen sneller, kostendekkend, inzichtelijk geprijsd.
- Bouwen in kernen met achterstand.
- Voorzieningen in stand houden door verjonging en lokale economie.
- Belastingdruk verlagen.
- Bestuurscultuur, transparantie.
- Energie-coöperatie en energiefonds voor een betaalbare energietransitie.
- Landbouw, inzetten op innovatie met het oog op duurzaamheid.
- Sociale moestuin.
- Bevordering zondagsrust voor behoud van de identiteit van ons gebied.

1. Kernwaarden en drijfveren

De SGP is een christelijke partij. Wij baseren onze politieke visie op de Bijbel en de gereformeerde belijdenisgeschriften. Het christelijke geloof is betekenisvol en biedt een hoopvolle toekomst. Het biedt een moreel fundament voor het leven van mensen en voor de politiek. De SGP ziet de overheid als dienaar van God, die zich inzet voor het belang van burgers.

Liefde tot God en elkaar

Liefde is het centrale thema van het christelijk geloof. God vraagt ons Hem lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf. Een leven volgens christelijke normen en waarden wil God zegenen. Dat heeft het verleden vaak bewezen. Zo te leven is goed voor de gehele samenleving. Tegelijkertijd komt in zo'n samenleving ieder mens tot zijn recht. Daarom staat de SGP voor politiek volgens de Bijbelse norm.

Het christelijk geloof biedt heldere richtlijnen voor het maatschappelijke leven. In de Bijbel kunnen we lezen hoe God wil dat wij ons gedragen ten opzichte van Hem en ten opzichte van onze medemensen. De SGP vindt een respectvolle omgang met elkaar daarom erg belangrijk.

Concreet

- Gemeenten bevorderen dat Gods goede Naam wordt gebruikt zoals bedoeld. De SGP is voorstander van een vloekverbod.
- Prostitutie is het tegenovergestelde van respectvol omgaan met elkaar. De SGP staat voor trouw en duurzame relaties. Daarom willen we geen bordelen en seksinrichtingen binnen onze gemeentegrenzen.
- Het draagt bij aan gezondheid, leefbaarheid en woonplezier wanneer de horeca tijdig sluit. Het streven is sluiting om middernacht. Horeca eigenaren hebben de vrijheid eerder te sluiten.
- Publieke reclame is respectvol naar mensen en de schepping en geeft dus geen aanstoot.

Liefde voor de dienst aan God

De SGP staat voor een overheid die het welzijn van burgers vanuit christelijke waarden en normen wil dienen. Godsdienstvrijheid en gewetensvrijheid zijn belangrijke waarden. Toch betekenen ze niet dat alle godsdiensten zich op dezelfde manier in de openbare ruimte kunnen uiten. De Nederlandse geschiedenis en cultuur zijn immers gestempeld door het christendom.

Concreet

- De SGP wil het ambtsgebed handhaven.
- De gemeente betreft kerkgenootschappen bij maatschappelijke vraagstukken.

Liefde voor de dag van God

God heeft in Zijn wijsheid een rustdag aan de mens gegeven. Die rustdag is bedoeld om God en elkaar te dienen. De zondag is in de christelijke traditie de rustdag. Daarom is de SGP principieel tegen (sport)evenementen en winkelenstelling op zondag. Het is een overheidstaak te zorgen voor de randvoorwaarden van de zondagsrust, zodat de burger de zondag als een dag van afzondering kan gebruiken.

Ook vanuit maatschappelijk oogpunt is het belangrijk om wekelijks een rustdag te hebben. Daardoor nemen ons welzijn en onze gezondheid toe. Het lokale economische leven en een sociale arbeidsmarkt kan niet zonder rust op zijn tijd, of beter gezegd op Zijn tijd. Als er al zondagsopenstelling is streven we in ieder geval naar een verbetering van de huidige situatie.

Concreet

- De zondag herkennen we weer als een collectief rustmoment in onze economie.
- Die rust gunnen we ook winkeliers, dus de winkels zijn dicht op zondag.
- Het uitgangspunt is dat de sportevenementen plaatsvinden op maandag tot en met zaterdag. Dat betekent dat de SGP kritisch zal zijn en blijven op subsidie voor zondagsport.

De overheid in dienst van God

De SGP gelooft dat het een opdracht van de overheid is om Gods goede geboden inhoud te geven in het maatschappelijke leven. Daarom wil de partij geen overheidsgeld besteden aan zaken die haaks staan op de Bijbelse boodschap.

Concreet

- Doelstellingen en activiteiten van subsidieontvangers binnen Molenlanden zijn in lijn met de Bijbelse waarden en normen.
- Ook organisaties met een levensbeschouwelijke identiteit komen in aanmerking voor gemeentelijke subsidies.

Respect voor gestorvenen

De SGP is principieel voor begraven. In het graf rusten gestorvenen tot de wederkomst van Christus. Het gemeentebestuur zorgt voor voldoende en gepaste gelegenheid om te begraven.

Concreet

- Tarieven voor de begraafrechten houdt de gemeente betaalbaar, zodat iedereen grafrechten kan kopen.

- Algemene begraafplaatsen worden goed onderhouden. De dienstverlening vanuit de gemeente rondom begraven blijft op het huidige niveau.
- De SGP is principieel voor begraven in plaats van cremieren.
- Uit respect voor de overledenen stelt de SGP voor om de grafstenen bij ruiming zo kort mogelijk voor de geplande datum weg te nemen.

Onderdak voor mensen in nood

De instroom van vluchtelingen stelt de gemeente voor uitdagingen. De Bijbel geeft ons opdracht om gastvrij te zijn voor vluchtelingen en mensen in nood. De opvang van statushouders moet tegelijk in balans zijn met de belangen van de eigen bevolking. Er wordt gezorgd voor plek voor statushouders en er wordt een beroep gedaan op de samenleving. Plaatselijke kerken kunnen hun steentje bijdragen in het omzien naar deze nieuwe inwoners. Vrijwilligers kunnen helpen met werk, school en vrijetijdsbesteding.

Concreet

- We tonen christelijke barmhartigheid voor vluchtelingen en statushouders.
- De opvang van statushouders past bij de aard en schaal van de gemeenschap.
- Kerken en maatschappelijke organisaties spelen een belangrijke rol bij de opvang van statushouders.
- Statushouders krijgen een zinvolle dagbesteding.

Rentmeesterschap

God heeft de aarde aan de mens toevertrouwd om die te bouwen en te bewaren. Goed rentmeesterschap is daarom belangrijk. Natuurlijke hulpbronnen putten we niet uit. Tegelijk mogen we genieten van de vruchten van de aarde. We willen als goede beheerders zorgen voor de schepping.

Concreet

- De gemeente betreft burgers bij de ontwikkeling van beleid zoals de regionale vertaling van het klimaatakkoord van Glasgow (2021).
- De gemeente gaat duurzaamheid nog meer faciliteren.
- Ze stelt een integraal klimaat- en milieubeleid op.
- Stimuleren van biodiversiteit door middel van aangepast maaibeeld.
- Bevorderen van natuureducatie voor het onderwijs bij de Slingelandse Plassen.

Ruimte voor verschil

God heeft alle mensen uniek geschapen. Ieder leven is daarom intrinsiek waardevol. Daar staat de SGP altijd voor. De SGP blijft pleiten voor ruimte om de eigen visie uit te dragen en vraagt daarom ruimte voor verschil.

Concreet

- De gemeente dwingt niemand om tegen het eigen geweten in te handelen.
- Een discussie is een mogelijkheid om kennis te nemen van elkaars standpunten en van elkaar te leren. Discriminatie is een zware aanklacht. Het is een aantijging die niet zomaar mag worden gebruikt wanneer mensen alleen verschillende opvattingen hebben.
- Invoering van een anti-discriminatie week waarbij alle vormen van discriminatie evenwaardig aandacht krijgen.

2. Bestuur en ondersteuning

Interactie met de inwoner

Veel burgers ervaren een kloof tussen het bestuur en de burger. Dat is ernstig omdat daarmee de representativiteit van ons democratische stelsel wordt ondergraven. De SGP vindt het erg belangrijk dat deze kloof wordt overbrugd. Bestuurders moeten daarom zorgvuldig luisteren en actief betrokken zijn op het geheel van de samenleving.

Concreet

- Het gemeentebestuur van Molenlanden zoekt actief contact met de samenleving en luistert naar gevoelens en argumenten.
- Het gemeentebestuur is allereerst verantwoordelijk voor het 'algemeen belang'. Dat kan in strijd zijn met individuele of groepsbelangen.
- Het gemeentebestuur heeft een andere rol dan een dorpsraad: zij verbindt de belangen van de dorpen en de stad met elkaar en met de regio.
- Het gemeentebestuur zet in op maximaal draagvlak onder de inwoners.
- Molenlanden zet in op een transparant bestuur dat kan rekenen op draagvlak onder de bevolking en waarbij de raad haar constructief kritische rol speelt naar het college.

Geworteld in de samenleving

Het gemeentebestuur van Molenlanden hoeft zijn publieke taak niet alleen uit te oefenen. Wat de burger zelf kan aanpakken, neemt de overheid niet over. Veiligheid, leefbaarheid en zorgaanbod vormen kerntaken van de gemeente.

Concreet

- Molenlanden oefent zijn kerntaken uit in overleg uit mét de samenleving, waarbij het gemeentebestuur het besluit neemt.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt maatschappelijke en particuliere initiatieven bij de uitoefening van deze kerntaken.
- Molenlanden biedt ruimte voor het 'zelforganiserend' vermogen van de samenleving bij deze kerntaken.
- De gemeente behoudt de democratische legitimiteit, ook in brede samenwerkingsverbanden. Denk bijvoorbeeld aan de veiligheidsregio's en omgevingsdiensten; de gemeente blijft hierin een beslissende rol spelen.

Verbonden met de samenleving

Onze samenleving is heel gevarieerd. Er kunnen ontwikkelingen zijn die de veerkracht van een samenleving flink op de proef stellen. Molenlanden zet zich in voor vreedzaam samenleven.

Concreet

- Het gemeentebestuur van Molenlanden is er voor de hele samenleving.
- De gemeente maakt zich hard voor de meest kwetsbaren.
- De gemeente Molenlanden streeft ernaar dat iedereen veilig is.
- De gemeente zoekt naar verbindingen. Ze brengt initiatieven vanuit de samenleving bij elkaar, overbrugt verschillen en zorgt voor respect en uitwisseling tussen burgers met uiteenlopende meningen en opvattingen.

Zichtbaarheid

De gemeente is de overheid die het dichtst bij de burger staat. Gemeentebesturen zijn daarom zichtbaar, bekend en benaderbaar.

Concreet

- Er is in Molenlanden een heldere communicatie en uitwisseling tussen besturen en burgers.
- Informatieveiligheid en digitale bereikbaarheid van zowel de ambtelijke dienstverlening als het politieke proces lopen in de pas met de technische mogelijkheden.
- Het gemeentebestuur van Molenlanden is zichtbaar in de samenleving, door bijvoorbeeld werkbezoeken, een toegankelijke website en door te investeren in contacten met burgers.

Integriteit

Vaak horen wij discussies over de vraag of publieke bestuurders integer handelen of niet. Die discussie ondergraaft het vertrouwen en gezag van bestuurders. Daarom is er een krachtig signaal nodig.

Concreet

- Bestuurders zijn eerlijk en oprecht. Ze zijn altijd bereid zich te verantwoorden en kunnen zich ook verantwoorden.
- Het gemeentebestuur van Molenlanden bespreekt periodiek de integriteit van politieke ambtsdragers.
- De SGP staat voor een open en transparante bestuurscultuur, geen achterkamertjes, maar helder en eerlijk verantwoorden naar de inwoners.

Samenwerking zoeken

Molenlanden is geen eiland. De belangen van de gemeente overstijgen de fysieke grenzen. Wanneer ze samenwerken kunnen gemeenten elkaar goed versterken en tegelijkertijd de eigen identiteit behouden.

Ook verandert de samenleving sterk. Steeds vaker zijn gemeentebesturen belangrijke deelnemers in een breed maatschappelijk netwerk. Ze hebben dus niet meer het alleenrecht op het publieke gezag maar hebben te maken met bijvoorbeeld klankbordgroepen, dorpsraden, wijkplatforms en gebiedsregisseurs. Het is een continu zoeken naar draagvlak en een brede vertegenwoordiging. Gemeenten gaan mee in een trend van schaalvergroting. Er ontstaan krachtige regio's die zich sterk naast en soms ook tegenover zelfstandige gemeenten laten gelden. Dat vraagt om een zorgvuldige positiebepaling en grenzeloos samenwerken met behoud van autonomie.

Concreet

- Het gemeentebestuur van Molenlanden neemt in de regio en in de gemeenschappelijke regelingen en heldere positie in en verbindt het belang van Molenlanden met die van de regio, de gemeenschappelijke regeling of de provincie.
- De gemeente Molenlanden zoekt kansen in de samenwerking met de regio, de provincie, het Rijk en de Europese Unie
- Het gemeentebestuur maakt in de regio, de samenwerkingsverbanden, de provincie, het rijk en de Europese Unie de positie van Molenlanden als plattelandsgemeente sterk.

Bewaking van de identiteit

De gemeente Molenlanden heeft haar eigen karakter. De gemeente beslaat een groot deel van de Alblasserwaard, een veenweidegebied dat gedomineerd wordt door veehouderijen. De inwoners van de gemeente hebben in meerderheid een protestants christelijke identiteit. Daarmee onderscheidt zij zich van de omgeving. Inwoners herkennen zich in tradities en de lokale identiteit. Ze zijn trots op hun stad of dorp. Dat moet zo blijven.

Concreet

- Als samenwerking tot schaalvergroting leidt, verbinden we dat met het behoud van de eigenheid van de kleine gemeenschap zoveel mogelijk behouden.
- Samenwerkingsvormen waardoor het lokale karakter verloren gaat, steunen we niet.

Bundeling van krachten

Krachten worden gebundeld om Molenlanden beter en sterker te maken. Die meerwaarde is bij voorbaat aantoonbaar of ligt in de lijn van de verwachting.

Concreet

- We beginnen alleen een samenwerking wanneer die duidelijke maatschappelijke en economische voordelen heeft.
- Als een gemeente autonomie inlevert, staat daar tegenover dat we aan bestuurlijke kracht winnen.

Verbonden in netwerken

De gemeente is een belangrijke partij in het netwerk van maatschappelijke organisaties. Een belangrijk onderscheid is dat de gemeenten deel zijn van de overheid. Toch maken steeds meer gemeentebesturen een terugtrekkende beweging om meer ruimte te geven aan maatschappelijke initiatieven.

Concreet

- Molenlanden doet krachtig mee in de fijnmazige netwerken van onze samenleving.
- De gemeente waardeert de kracht van de samenleving en geeft ruimte aan maatschappelijk initiatief.
- De overheid blijft zich daarbij bewust van de unieke, van God gegeven, plaats en autoriteit.

3. Veiligheid

Veiligheid is één van de belangrijkste zaken in onze samenleving. Burgers willen veiligheid in hun huis, in hun wijk, in het verkeer, op school en op het werk. Het zorgen voor veiligheid is één van de kerntaken van de overheid. De politie draagt daarbij zorg voor de fysieke veiligheid. De gemeente heeft een grote verantwoordelijkheid voor wat betreft het gevoel van veiligheid voor alle burgers. Maar de gemeente staat daarin niet alleen. Ook corporaties, instellingen, ondernemers en burgers zelf zijn verantwoordelijk voor veilig wonen, werken en reizen.

De SGP vindt het belangrijk om samen te werken aan veiligheid. Samen met partners en vrijwilligers moet het veiligheidsgevoel worden verbeterd. Inwoners en ondernemers willen steeds vaker meehelpen om criminaliteit en overlast te bestrijden. De gemeente ondersteunt initiatieven die bijdragen aan meer veiligheid.

Preventie

Preventie is het belangrijkste, daarna volgt handhaving. De gemeente straalt daadkracht uit in haar communicatie. Vandalisme, overlast en geweld tegen hulpverleners wordt niet getolereerd.

Concreet

- Buurtpreventie, WhatsApp-groepen en AED-projecten verdienen stimulans.
- Op basisscholen krijgen kinderen voorlichting over sociale veiligheid.
- Er is extra zorg voor jeugd en gezinnen met complexe problemen.
- We zetten intensief in op matiging van alcoholgebruik door voorlichting en controle. Geen alcohol op straat.
- De gemeente Molenlanden denkt actief mee met de reclassering van ex-gedetineerden wat betreft wonen en werk, om zo terugval te voorkomen.

Politie

Gemeenten krijgen steeds meer te maken met criminaliteit die ondermijnend werkt. Criminaliteit verschuift van de stad naar het platteland. Drugsdelicten, (auto)criminaliteit en ondermijnende zakelijke activiteiten op bedrijventerreinen nemen toe. De SGP wil de doelen van de Nationale Politie bundelen met gemeentelijke doelstellingen van Molenlanden. Daardoor nemen de lokale mogelijkheden toe. Het is noodzakelijk om met alle partners samen te werken. De gemeente Molenlanden zorgt voor voldoende inzet van ambtenaren op het terrein van openbare orde en veiligheid.

Concreet

- Wijkagenten zijn onmisbaar in de kernen / wijken. Zij zijn zichtbaar actief en betrokken. Het gemeentebestuur zet zich in voor één wijkagent per 5.000 inwoners.

- Molenlanden heeft minimaal één steunpunt waar burgers de wijkagent kunnen spreken.
- De gemeenteraad bepaalt welke thema's lokaal de meeste aandacht nodig hebben: bijvoorbeeld ondermijnende criminaliteit, woninginbraken of overlast van drugshandel.
- De gemeente hanteert een streng drugsbeleid en staat geen coffeeshops toe.
- Er komt meer ruimte voor opsporing van lokale criminaliteit, in samenwerking met wijkagenten.
- De gemeente Molenlanden zet zich maximaal in voor het realiseren van korte aanrijtijden van politie, ambulance en brandweer.
- De aanrijtijden van hulpdiensten staan jaarlijks op de agenda van de gemeenteraad.
- Voordat iemand een vergunning krijgt, onderzoekt de gemeente of de aanvrager geen crimineel verleden heeft.

Boa's

Het is niet wenselijk dat boa's allerlei politietaken vervullen. Wanneer dit in de praktijk toch het geval is, moeten boa's wel de middelen krijgen die ze nodig hebben voor de uitvoering van die taken.

Concreet

- De toegenomen verantwoordelijkheden en de zwaarte van de functie van een boa vragen om een passende uitrusting.
- Handhaving door BOA's in de natuurgebieden van Molenlanden. Te denken valt aan illegale vuilstort en het optreden tegen illegaal loslopende honden.

Brandweer

Brandweer en ambulancezorg zijn belangrijke schakels in de zorg en veiligheid voor burgers. Er zijn regionale samenwerkingsverbanden, maar de gemeente geeft volop aandacht aan dit thema.

Concreet

- Het gemeentebestuur houdt goed contact met brandweervrijwilligers en stimuleert werving van nieuwe vrijwilligers.
- Bij een ramp of crisis is de gemeente Molenlanden volledig voorbereid op haar taken. Voorbereiding, samenwerking en oefeningen verdienen veel aandacht.

Discriminatie en geweld

Ieder leven is intrinsiek waardevol. Geweld en discriminatie tegen wie dan ook keurt de SGP af. De SGP heeft oog voor kwetsbare groepen in de samenleving en onderstreept het belang van initiatieven die hun veiligheid verbeteren.

Concreet

- De gemeente heeft een meldpunt discriminatie en geweldsincidenten waar burgers melding kunnen maken van onveilige situaties.

4. Verkeer en vervoer

Het verkeer blijft om aandacht vragen. Nog steeds neemt het aantal auto's toe. De SGP vindt dat de belangrijke doorgaande verkeersstromen zoveel mogelijk buiten de woonkernen moeten blijven. Het openbaar vervoer (OV) is een belangrijk middel, dat we efficiënt willen inzetten. Het fietsverkeer kan worden geoptimaliseerd. De SGP zet sterk in op de verduurzaming van het vervoer.

Optimale doorstroom

Om de bereikbaarheid te vergroten pakt de gemeente actuele verkeersknelpunten met spoed aan, ook op de plekken waar autoverkeer stroopt.

Concreet

- De SGP streeft naar een optimale ontsluiting van woonwijken.
- De gemeente stimuleert inwoners om te fietsen. Ze legt snelfietsroutes aan om het fietsen te stimuleren. Ontbrekende schakels in het fietspadennet worden aangelegd. De gemeente beperkt de wachttijden voor fietsers bij verkeerslichten.
- Bedrijven en organisaties vervoeren hun goederen buiten de spits om.
- De SGP is voor een beter gebruik van de vervoersmogelijkheden over water.

Veiligheid

Verkeersveiligheid is voor de SGP heel belangrijk. De inzet is altijd om de verkeersstromen zo te geleiden dat iedereen op een zo veilig mogelijke manier kan deelnemen aan het verkeer. De wegen naar en rond scholen hebben de speciale aandacht.

Concreet

- Molenlanden wil veilige fiets- en wandelroutes van en naar de scholen en andere belangrijke centra garanderen.
- De gemeente werkt samen met maatschappelijke organisaties, scholen en bedrijven om veilig verkeersgedrag te bevorderen.
- Wegen richten we duurzaam en veilig in. 30 km/h-zones moeten echt voldoen aan de eisen.
- Te hard rijden in de wijk wordt streng aangepakt.

Duurzaam vervoer

Vervoer wil de SGP niet alleen goed geregeld hebben, maar ook zo schoon mogelijk. Hiervoor zijn goede OV-mogelijkheden noodzakelijk. Elektrisch vervoer heeft de toekomst.

Concreet

- Naar alle dorpskernen en de stadskern komen zoveel mogelijk snelle en goede OV-verbindingen. Woonwijken en bedrijventerreinen worden optimaal toegankelijk met het OV.
- Daar waar inwoners niet de gelegenheid hebben om op eigen terrein laadpalen te installeren, zorgt de gemeente Molenlanden voor (meer) (snel)laadpalen in de openbare ruimte om zo elektrisch vervoer te stimuleren.
- Er komen oplaadpunten voor elektrische fietsen in ieder dorp en de stad.
- De gemeente werkt samen met bedrijven en werknemers om duurzaam vervoer naar werklocaties te realiseren. Dit kan bijvoorbeeld door plannen voor elektrische fietsen en scooters, door collectief vervoer en door 'smart mobility'.
- De gemeente maakt het binnen de gemeentegrenzen mogelijk een waterstoftankstation te realiseren.

5. Economie

Ons hele westerse samenlevingsmodel is gebaseerd op het kapitalistische groeimodel. De SGP vindt economie belangrijk. We onderstrepen dat voor ons de economie geen doel is, maar een middel. De economie is nodig om in ons levensonderhoud te voorzien. Vanuit het Bijbels perspectief van rentmeesterschap is het onze verantwoordelijkheid om voor de schepping te zorgen in plaats van die te laten lijden onder onze drang naar onnodige welvaart. Economische resultaten worden bij voorkeur met circulaire middelen behaald. De SGP vindt in dat kader een sterke lokale economie met voldoende bedrijvigheid belangrijk. Daardoor zorgen we immers voor werkgelegenheid voor onze inwoners. En werk is een van de dingen die zorgen voor structuur en een sociaal netwerk. Dat trekt jonge gezinnen aan, houdt jongeren vast in het gebied en stimuleert de leefbaarheid van onze dorpen en stad.

Concreet

- De gemeente Molenlanden trekt bedrijven aan met werkgelegenheid die past bij de lokale beroepsbevolking.
- Ze maakt ruimtelijke keuzes met oog voor een goede balans tussen economie, milieu en werkgelegenheid en leefbaarheid van de dorpen en de stad.
- We zorgen voor goede communicatie tussen de gemeente Molenlanden en bedrijven.
- De gemeente trekt toekomstgerichte innovatieve bedrijven aan en zoekt creatief samen met de regio en de provincie om die binnen Molenlanden te huisvesten.
- De gemeente richt het groen in op bedrijventerreinen in overleg met de vertegenwoordigers van de bedrijven.
- De gemeente draagt zorg voor de veiligheid op de openbare wegen op de bedrijventerreinen, de gemeente stimuleert het invoeren van de BIZ (Bedrijfsinvesteringszone) voor alle bedrijfsterreinen van de gemeente en het behalen van het KVO (keurmerk veilig ondernemen) certificaat voor alle bedrijven.
- De gemeente zorgt voor een goede bereikbaarheid van bedrijventerreinen.

De economie van de toekomst

De economie ontwikkelt zich razendsnel. Het is daarom belangrijk om niet vast te blijven houden aan de structuren van het heden en het verleden. We willen als SGP daarom op tijd de bakens verzetten en nieuwe ontwikkelingen volgen. Tegelijkertijd zien we dat onze economie een mondiaal én regionaal karakter krijgt. Dat gebeurt bijvoorbeeld door innovatieve internationale bedrijven die regionaal samenwerken. Daarom vindt de SGP het belangrijk om regionaal afgestemd beleid te hebben, waarmee we op deze ontwikkelingen inspelen.

Concreet

- De gemeente Molenlanden voert een constante dialoog met de lokale bedrijven om in te kunnen spelen op de nieuwe economie.

- Daar waar de gemeente kans ziet om lokale bedrijvigheid te verbinden met internationale innovaties, verbindt ze en faciliteert ze met fondsen, vergunningen en faciliteiten. De gemeente Molenlanden heeft daarover korte en invloedrijke lijnen met de provincie.
- De gemeente trekt toekomstgerichte innovatieve bedrijven aan door een regionaal samenhangend beleid.
- De SGP pleit voor meer aandacht voor streekeconomie

Zorg voor ondernemers

Zelfstandige ondernemers in het midden- en kleinbedrijf zijn de ruggengraat van onze lokale economie. Zij verdienen de steun van de gemeentelijke overheid. Dat kan door hen te faciliteren en goed met hen te communiceren. Ook moeten zij voorzien worden van goede locaties om stabiele groei mogelijk te maken.

Regels zijn er om deze bedrijven te beschermen en te reguleren, niet om ze te belemmeren. Dat is wat betreft de SGP de insteek van alle regelgeving.

Concreet

- Molenlanden heeft een bedrijfscontactfunctionaris bij wie bedrijven al hun vragen kunnen stellen.
- Molenlanden ontvangt nieuwe bedrijven met een 'rode loperbenadering', zodat zij snel alle procedures en processen kunnen doorlopen.
- De gemeente stimuleert ondernemers om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen.
- Regels zijn eenduidig, beschermend en terughoudend.
- Lokale lasten blijven beperkt.
- De gemeente voert een soepel beleid voor boeren en tuinders om deze voedselvoorzieners te behouden, onder andere bij het verlenen van vergunningen.

Agrarische Economie: Trots op de boer.

Boeren en tuinders verdienen gemeentelijke steun. Zij zijn landelijk belangrijk voor onze voedselvoorziening en spelen in Molenlanden een goede rol in natuurbeheer en het behoud van onze landschappen. De gemeente creëert ruimte voor hen om hun bedrijf economisch gezond te houden. Regelgeving dient als een steun in de rug in plaats van als stok tussen de spaken.

De SGP is trots op de boeren. Zij zijn eigenaar en beheerder van een groot deel van het grondgebied van de gemeente. De boeren hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Dat besef leeft breed in deze sector.

Concreet

- Boeren die een belangrijke bijdrage leveren aan het onderhoud van de openbare ruimte kunnen aanspraak maken op financiële regelingen die gemeente Molenlanden mede mogelijk maakt.

- De gemeente heeft een specifieke contactfunctionaris voor de boeren bij wie ze met hun vragen en uitdagingen terecht kunnen en die hen zo nodig wegwijs maakt en verbindt met bestaande subsidieregelingen die bij hun situatie passen.
- De gemeente zet in op het verkleinen van de kloof tussen boeren en burgers. Onderdeel hiervan is het faciliteren van een bezoek aan een boerderij zodat ieder kind tijdens zijn basisschoolperiode een boerderij heeft bezocht.
- De gemeente stimuleert de verkoop van lokale agrarische producten door ruimte te geven aan initiatieven die dat mogelijk maken.
- De gemeente ondersteunt jonge boeren bij de overname van een bedrijf.
- De gemeente roept een investeringsfonds / innovatiefonds in het leven voor de agrarische sector om te ondersteunen bij goede innovaties.
- Bij vrijwillige kavelruil komen percelen land door ruilen dichter bij de boerderij te liggen (zo mogelijk huiskavel). Dit verhoogt de efficiëntie voor de ondernemer, maar geeft ook minder verkeersbewegingen en dat is weer positief voor verkeersveiligheid en milieu. Ons idee is een redelijke bijdrage per ingebrachte hectare. Bij een officiële kavelruil zijn tenminste 3 deelnemers nodig.
- Vrijstelling van leges bij plaatsing van windmolens op het agrarisch erf (verkavelingswegen). Daarmee een stimulans om windenergie te stimuleren.
- Subsidiebijdrage bij projecten asbest eraf en zonnepanelen erop.
- Vrijkomende agrarische locaties aan de ruilverkavelingswegen:
 - liever een parttime boer met verbreding dan woningen;
 - voor niet volwaardige ondernemers (fulltimers) moet dan ook bouwmogelijkheden zijn in het bestemmingsplan / ondernemingsplan.
- Subsidie bij natuureducatie op het boerenerf. Dit is een stimulans voor agrariërs die hier wat mee willen. Denk hierbij aan een bijdrage voor bijvoorbeeld permanente infozuilen.

6. Sociaal domein

De SGP wil opkomen voor de zwakkeren in de samenleving. Wij zien om naar mensen in kwetsbare omstandigheden. Zij krijgen vanuit Bijbelse naastenliefde zorg en ondersteuning of zelfs bescherming. Kerken, scholen en andere maatschappelijke instellingen betrekken we intensief bij het gemeentelijke beleid in het sociaal domein.

Welzijn, jeugd- en jongerenwerk

In het sociaal domein zijn veel vrijwilligersorganisaties actief, vaak verbonden aan kerken of maatschappelijke organisaties. De SGP is kritisch over de trend om taken op het gebied van welzijn aan te besteden aan één partij, omdat kleinere vrijwilligersinitiatieven die uit de samenleving voortkomen, daarmee weggedrukt worden.

Concreet

- Lokaal actieve maatschappelijke organisaties en initiatieven op het gebied van zorg en welzijn verdienen gemeentelijke steun.
- Jeugd- en jongerenwerk krijgen ondersteuning. Maatschappelijke organisaties en kerken geven we de ruimte om dit op hun eigen manier in te vullen.
- De gemeente bevordert het werk van maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van armoedebestrijding, begeleiding van statushouders, schuldhulpverlening en het tegengaan van eenzaamheid. Voorbeelden daarvan zijn de Voedselbank, sociale fondsen, repair cafés, stichting Present, stichting Schuldhulpmaatje, de NPV, het Leger des Heils en Vluchtelingenwerk.
- Gezien de grote rol van de gemeente in het sociaal domein is een betrokken en kritische adviesraad Sociaal Domein van het grootste belang. De gemeente faciliteert zo'n adviesraad.

Ouderenzorg

Zeven procent van de inwoners van Molenlanden (ouderen en jongeren) zijn ernstig eenzaam.

Concreet

- De gemeente voert het actieplan "Een tegen eenzaamheid" versneld uit
- De initiatieven om per kern te gaan werken met straatambassadeurs stimuleert de gemeente om zo meer oog voor elkaar te hebben.
- De gemeente heeft oog voor de dubbele vergrijzing, mensen moeten langer thuis wonen en aantal mensen met een vorm van dementie nemen toe, zorgpersoneel en middelen zijn schaars en de kwaliteit van leven van ouderen komt hiermee onder druk te staan.
- Op basis van de woonzorgvisie concrete afspraken maken met zorgorganisaties, woning wooncorporaties en de ouderen(organisaties) over geschikte huisvesting voor ouderen b.v. meer woon-zorgcentra of knarrehofjes realiseren.

- De gemeente zet in op meer lokale welzijnsorganisaties
- De ondersteuning van mantelzorgers vraagt meer aandacht omdat de vraag naar mantelzorg zal toenemen en het potentieel aan mantelzorgers zal afnemen.

Jeugdhulp

Jongeren hebben het nodig om veilig te kunnen opgroeien tot burgers. Zo kunnen ze vanuit een gezond verantwoordelijkheidsbesef volop meedoen in de samenleving. Hoewel het aantal kinderen en jongeren in Nederland gelijk blijft, nemen de kosten voor jeugdhulp in veel gemeenten toe. Dat vraagt van gemeenten om kritisch keuzes te maken bij de inzet van hun budget.

Concreet

- We zetten in op een laagdrempelig en toegankelijk Sociaal Team voor ouders. Dit team biedt zelf ook hulp en brengen 'één gezin – één plan – één regisseur' in de praktijk. Ze bieden hulp met oog op het hele gezin.
- De gemeente stuurt erop dat de kosten voor jeugdhulp niet hoger zijn dan het beschikbare budget, ervan uitgaand dat er komende jaren structureel extra budget voor jeugdhulp vanuit het rijk komt.
- De gemeente zet in op preventie van (v)echtscheidingen, bijvoorbeeld door relatietherapie voor ouders ter beschikking te stellen.
- Zorgvragers in de jeugdzorg krijgen keuzevrijheid. Zo houdt de gemeente rekening met de levensovertuiging van ouders en jongeren.
- Voor jongeren die niet thuis kunnen wonen, zoekt de gemeente Molenlanden en zo 'thuis' mogelijke oplossing, in een pleeggezin of in een gezinshuis.
- De gemeente staat in goed contact met pleegouders en gezinshuisouders, en steunt hen in het belangrijke werk dat ze doen. De gemeente stimuleert via haar ruimtelijk orderingsbeleid de start van gezinshuizen.
- Specialistische jeugdhulp is beschikbaar voor kinderen en jongeren. De gemeente werkt regionaal samen met andere gemeenten om deze specialistische hulp te kunnen bieden. Ze probeert de administratieve lasten voor aanbieders van specialistische hulp te beperken.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld. Ze ziet erop toe dat meldingen bij Veilig Thuis op juistheid worden onderzocht. Indien nodig zet de gemeente hulpverlening in.
- De gemeente houdt toezicht op goed feitenonderzoek bij de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen door een gecertificeerde instelling.

Zorg en welzijn (Wmo), ondersteuning vrijwilligers en mantelzorgers

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) legt veel verantwoordelijkheid neer bij de burgers. De zorg is bedoeld voor (kwetsbare) medeburgers en hun leefomgeving. Daarbij biedt de gemeente ondersteuning, begeleiding en verzorging aan huis.

Vrijwilligers en mantelzorgers zijn van onschatbare waarde. De SGP vindt het belangrijk dat de gemeente de taak in de Wmo om vrijwilligers en mantelzorgers te ondersteunen concreet en serieus invult.

De SGP pleit voor een ruimhartig beleid binnen de financiële kaders. Er worden voorwaarden geschept, zodat de burger zijn eigen verantwoordelijkheid neemt en solidair is met mensen met een handicap, psychische klachten en/of een langdurige zorgbehoefte.

Concreet

- De SGP wil keuzevrijheid binnen de Wmo, zodat de burger de hulp kan kiezen die past bij zijn levensovertuiging.
- De sociale wijkteams zijn laagdrempelig en toegankelijk. Ze staan dicht bij de burger en kunnen direct ondersteuning en hulp bieden.
- De gemeente ondersteunt vrijwilligers, bijvoorbeeld door de uitreiking van een jaarlijkse Vrijwilligersprijs, het bieden van een verzekering voor ongevallen en aansprakelijkheid en het onderhouden van een database voor vrijwilligersklussen.
- Mantelzorgers krijgen een jaarlijkse mantelzorgwaardering van de gemeente.
- Voor directe hulp en ondersteuning van hulpbehoevenden zet de gemeente wijkverpleegkundigen in.
- De gemeente zorgt voor goede voorzieningen op het gebied van psychosociale hulp. Daarbij garandeert ze keuzevrijheid, zodat hulpvragers kunnen kiezen voor een instelling die past bij hun levensbeschouwing.

Werk, inkomen en arbeidsmarkt

Voor de SGP is betaald en onbetaald werk gelijkwaardig. Niet alleen betaald werk is waardevol. Zorg, ondersteuning en vrijwilligerswerk waardeert en stimuleert de partij als even nuttige maatschappelijke bijdragen. De arbeidsparticipatie moet dan ook niet met allerlei regelingen worden opgevoerd. Wel is iedereen zelf verantwoordelijk voor zijn inkomen.

De SGP heeft een groot hart voor mensen die door omstandigheden niet kunnen werken. Mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt (langdurig werklozen, gehandicapten, bijstandsgerechtigden) worden door de gemeente actief geholpen. Daarbij werkt de gemeente nauw samen met werkgevers in de gemeente en regio door middel van Avres. Als werken onmogelijk is of als er geen werk te vinden is, moet de gemeente in een inkomen voorzien. Een uitkering is dus een vangnet, geen hangmat.

Wij willen de lokale economie stimuleren om een sociale arbeidsmarkt met werk voor onze inwoners te creëren. Daarom verwachten wij van onze lokale bedrijven dat zij hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen.

Concreet

- Molenlanden organiseert samen met bedrijven leer-werkplekken waar burgers werkervaring kunnen opdoen.
- Van burgers die een uitkering ontvangen mag een 'tegenprestatie' verwacht worden. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk of een werkervaringsplek.

- De gemeente pakt jeugdwerkloosheid actief aan, in samenwerking met het bedrijfsleven.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Dit kan onder meer door ondernemers en onderwijsinstellingen te laten samenwerken en door leerlingen actief kennis te laten maken met het regionale bedrijfsleven.
- De gemeente geeft als werkgever en opdrachtgever het goede voorbeeld. Binnen de gemeentelijke organisatie moeten voldoende mensen werken met een garantiebaan. Bij een gemeentelijke opdracht vraagt de gemeente van opdrachtnemers dat ze ook een deel van het werk door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt laten uitvoeren.
- Burgers met schulden stappen niet zomaar naar de gemeentelijke schuldhulp. De drempels kunnen lager, bijvoorbeeld via de inzet van schuldhulpmaatjes en face to face dienstverlening.
- De gemeente voert een ruimhartig minimabeleid. Actieve armoedebestrijding, kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, ruimhartige verlening van bijzondere bijstand en ziektekostenverzekering voor minima behoren tot de mogelijkheden.
- De sociale dienst en het UWV bieden één werkgeversbenadering om werkzoekenden aan een goede baan te helpen.
- Onbetaald werk, zoals vrijwilligerswerk en mantelzorg, verdient een grotere waardering. Alleenstaanden met jonge kinderen of mensen met een zieke partner krijgen vrijstelling van de sollicitatieplicht.
- De gemeente kan armoedeval voorkomen door werken financieel aantrekkelijker te laten zijn dan een uitkering.

7. Onderwijs

Goed onderwijs is erg belangrijk voor de ontwikkeling van burgers en van de samenleving. Het Rijk is verantwoordelijk voor goed onderwijs en voor toezicht op de onderwijskwaliteit. De gemeente heeft vooral een belangrijke rol bij het scheppen van goede randvoorwaarden. De gemeente heeft daarom een taak bij lokaal onderwijsbeleid, passend onderwijs, leerlingenvervoer, nieuwbouw en uitbreiding van scholen, het tegengaan van onderwijsachterstanden en toezicht op de leerplicht. Het is goed dat de gemeente zich betrokken voelt op het onderwijs in elke kern. De professionele ruimte van scholen blijft daarbij vooropstaan. De SGP vindt de vrijheid van onderwijs absoluut leidend.

Onderwijshuisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de bekostiging van (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding van scholen.

Concreet

- In het integraal huisvestingsplan (IHP) beschrijven schoolbesturen en gemeenten de huisvestingvoorzieningen die nodig zijn. Daarin zoeken beide partijen naar afstemming op beleid voor leerlingenvervoer en passend onderwijs.
- Het duurzamer maken van schoolgebouwen heeft prioriteit. De gemeente en de scholen zetten in op energie neutrale huisvesting. Renovatie is naast nieuwbouw een nadrukkelijke optie.
- Scholen voor regulier onderwijs hebben vanwege passend onderwijs soms aanpassingen in huisvesting nodig. Daar is ruimte voor nodig.
- De gemeenten en de scholen vormen samen een visie op volledige decentralisatie van de onderwijshuisvesting.
- Scholen en besturen bepalen zelf of ze samenwerken of zelfs samengaan. De gemeente Molenlanden volgt de besturen in plaats van omgekeerd.
- De gemeente zorgt voor de ventilatie en het binnenklimaat in scholen, zodat de kinderen in frisse scholen onderwijs ontvangen.

Onderwijsachterstanden tegengaan

De gemeente biedt speciale programma's aan om kinderen met een onderwijsachterstand te helpen. Ze krijgt daar ook geld van het Rijk voor. De SGP wil laaggeletterdheid en taalachterstanden effectief aanpakken. Het bevorderen van leesgedrag onder jonge kinderen is hierbij een belangrijk middel.

Concreet

- Bij afspraken over resultaten van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) staat de inzet van scholen centraal. De gemeente schrijft geen leeropbrengsten of didactische middelen, zoals een Citotoets, voor aan scholen.

Thuiszitters

Ieder kind is leerplichtig. Daarom is het onwenselijk dat er nog duizenden kinderen in Nederland thuiszitten. De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht op de Leerplichtwet. De problemen met thuisblijvende kinderen zijn vaak complex. Toch wil de SGP thuiszitten zoveel mogelijk terugdringen en voorkomen. De SGP realiseert zich dat de school soms tijdelijk of definitief niet de juiste ontwikkelomgeving kan zijn. Het is dan belangrijk om in andere instellingen doelgericht te werken aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Concreet

- Onderwijs en jeugdhulp werken intensief samen om thuiszitten te voorkomen. Daarbij hebben ze oog voor de complexiteit van de problematiek.
- De gemeente spant zich in om ervoor te zorgen dat er geen of hooguit beperkte wachtlijsten zijn bij zorgaanbieders die complexe problemen bij kinderen en jongeren behandelen.
- Er is goede begeleiding nodig voor leerlingen die vanuit een instelling terugkeren naar het onderwijs.

Leerlingenvervoer

De gemeente betaalt onder bepaalde voorwaarden (een deel van) het vervoer van leerlingen. Dit geldt voor leerlingen die door een beperking niet zelfstandig naar een passende school kunnen of voor leerlingen die verder moeten reizen omdat er geen school met een passende identiteit in de buurt is. De SGP vindt het zogeheten 'signatuurvervoer' belangrijk.

Door de komst van passend onderwijs hoeven leerlingen soms minder ver te reizen. De gemeente stelt zich royaal op en werkt voortvarend mee bij de vergoeding van leerlingvervoer aan (pleeg)ouders. Dat geldt zeker in het kader van een maatregel van kindbescherming.

Concreet

- De gemeente geeft steun aan signatuurvervoer.
- Specialistisch Vervoer voor leerlingen is maatwerk.

Onderwijs en zorg

Sommige leerlingen hebben naast ondersteuning in het onderwijs ook aanvullende zorg nodig. Ze kunnen zich bijvoorbeeld fysiek of mentaal niet alleen redden op school. Onderwijszorg-arrangementen regelen een combinatie van onderwijs en zorg op school. De gemeente maakt hier goede en concrete afspraken met de samenwerkingsverbanden over.

Concreet

- Ouder(s) en/of verzorger(s) mogen bij onderwijs-zorgarrangementen niet van het kastje naar de muur worden gestuurd. De overheid is een betrouwbare partner en (sociaal) vangnet. De gemeente zorgt vanwege de garantiefunctie van de overheid dat er altijd voldoende passend onderwijs in de openbare scholen beschikbaar is.
- Het is goed dat zorgaanbieders passen bij de identiteit van leerlingen, ouders en school. Dat geldt niet alleen voor geïndiceerde, maar ook voor kortdurende zorg. Dit stimuleert de gemeente dan ook van harte.

Integrale kindcentra

Op veel plekken in het land worden IKC's ontwikkeld. Dit zijn voorzieningen voor kinderen van 0-12 jaar. Een IKC biedt scholen een kans om leerlingen vroeg bij de (identiteit van de) school te betrekken. Ook kunnen ze een goede doorlopende leerlijn bieden. Integrale kindcentra kunnen een goed instrument zijn om onderwijsachterstanden te bestrijden en sociale cohesie te bevorderen.

Concreet

- De regels voor maatschappelijke initiatieven zoals peuterspeelzalen stimuleren deze initiatieven in plaats van hen te hinderen. De gemeente verstrekt ook subsidie aan initiatieven die de voorschoolse educatie bevorderen.
- Schoolbesturen kiezen er zelf voor om zich om te vormen tot een IKC of brede school. De gemeente houdt bij deze besluitvorming gepaste afstand.

8. Sport, cultuur en recreatie

De SGP wil een samen-leving, niet een naast-elkaar-leving. Cultuur en cultuurgeschiedenis kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Dat geldt ook voor verantwoord samen recreëren en sporten.

Sport

Sporten is gezond en plezierig. Het heeft een vormende en samenbindende werking. Het is goed voor de sociale en fysieke ontwikkeling van jongeren. De SGP ondersteunt dat graag door goede faciliteiten en accommodaties te bieden. Ouderen en gehandicapten verdienen extra aandacht. Daarom ziet de SGP een rol voor de overheid in het bevorderen van breedtesport. De SGP vindt dat topsport geen taak van de overheid is. Ook hecht de SGP aan de zondagsrust. Daarom wijst ze zondagssport af. De SGP vindt het positief dat gemeentelijke sportvoorzieningen zelfstandig worden gemaakt.

Concreet

- De gemeente stimuleert sport, spel en gezondheid via scholen.
- De gemeente faciliteert breedtesport.
- Ze ondersteunt maatschappelijke initiatieven en sportverenigingen door voldoende, goede en duurzame sportvoorzieningen.

Cultuur

De SGP vindt cultuurbeleving heel belangrijk. Het stimuleren van sociaal-culturele activiteiten kan daaraan bijdragen. Culturele activiteiten moeten ontstaan uit particulier initiatief. De gemeente vervult daarbij wel een stimulerende en ondersteunende rol. Evenementen en cultuuruitingen passen altijd bij de goede zeden. Ze mogen niet aanstootgevend zijn.

Concreet

- De gemeente zorgt in de grotere kernen voor een moderne, toegankelijke bibliotheken met bijbehorende maatschappelijke voorzieningen.
- In de kleine kernen wordt de bibliotheekvoorziening voor de jeugd gerealiseerd op de basisscholen. Scholen voeren hier zelf de regie over.
- Scholen krijgen ondersteuning bij natuur- en cultuureducatie. De gemeente geeft hun ruimte voor een eigen invulling, die bij de identiteit van de school past.
- De gemeente steunt lokale media, zodat zij inwoners onafhankelijk informatie kunnen geven. Ook zijn deze media een platform voor de maatschappelijke dialoog.

Archeologie en erfgoed

Archeologie en erfgoed zijn verbonden met de lokale identiteit van dorp, stad en streek. Wanneer een gemeente monumenten en cultuurhistorisch erfgoed behoudt, is ze

aantrekkelijk voor inwoners en toeristen. De rijke geschiedenis blijft zichtbaar in de bebouwing, maar ook in de openbare ruimte en in het cultuurlandschap.

Concreet

- De gemeente voert actueel beleid voor archeologie en cultuurhistorie, zodat waardevolle historische elementen en plaatsen behouden blijven en zichtbaar zijn.
- De gemeente stelt het monumentenbeleid in samenwerking met de gemeenschap vast.
- De gemeente ondersteunt cultuurhistorische verenigingen ruimhartig.
- Door middel van herbestemming behoudt de gemeente haar cultuurhistorisch erfgoed.
- In oude en authentieke wijken en straten faciliteert de gemeente bebouwing met oog voor de geschiedenis.
- Straatnamen en historische verwijzingen bieden ruimte om meer te leren, dat wil de SGP ook behouden. Dat vraagt in sommige gevallen wel om het bieden van de juiste historische context bij bijvoorbeeld een straatnaam of een standbeeld.

Recreatie

In Molenlanden zoeken inwoners en gasten van ons gebied naar recreatie met nadruk op de rust en ruimte. Ook wel slow-recreatie genoemd. De SGP wil deze kernwaarde bewaren en er op toezien dat in onze gemeente de focus blijft liggen op het behoud van de natuurwaarden, ook ten bate van de recreatie.

Concreet

- Ons grootste recreatiegebied, de Slingelandse Plassen worden behouden voor de inwoners en gasten van ons gemeente, om te wandelen, te recreëren en te genieten van de natuur.
- Het gebied wordt voor en door de inwoners, met behulp van de gemeente onderhouden.
- Grootschalige recreatieparken en dergelijke vindt de SGP niet passend voor ons gebied en dus ook niet voor onze gemeente.

9. Volksgezondheid, milieu en energie

Rentmeesterschap is een centrale gedachte binnen de SGP. We willen goed omgaan met de schepping en de volksgezondheid. Een duurzame samenleving, waarbij onze kinderen en kleinkinderen niet worden belast met de negatieve erfenis van deze generatie, is erg belangrijk. Milieu gaat over de gemeentegrenzen en daarom is het logisch dat milieuregels een (inter)nationaal karakter hebben. De SGP respecteert gemaakte afspraken en daagt de gemeente ook uit om handhaving na te streven.

Volksgezondheid

De volksgezondheid is een punt van aanhoudende zorg van de overheid. Het is voor ons bruto nationaal geluk belangrijk dat welvaart en welzijn met elkaar in balans zijn. De gemeentelijke overheid kan veel voor haar burgers betekenen door in volksgezondheid en welzijn te investeren.

Concreet

- De gemeente creëert een gemeentelijk gezondheidsplan met concrete doelstellingen voor bewegen en voor het stimuleren van een gezonde levensstijl.
- Op scholen krijgen leerlingen voorlichting over bewegen, gezonde voeding en de gevaren van verslaving.

Milieu en leefomgeving

De natuur vraagt om een zorgvuldige omgang. We hebben de taak om Gods goede schepping te bouwen en te bewaren. Een schoon milieu heeft daarom onze aandacht. We kunnen immers juist lokaal het grootste verschil maken.

Concreet

- We stimuleren openbaar vervoer, zodat de luchtkwaliteit verbetert.
- Agrarische bedrijven krijgen stimulans om hun stallen en kassen te verduurzamen, onder andere door het geven van informatie en doorverwijzing naar instanties die subsidie op dit gebied verlenen.

Beheer van openbare ruimte

Het is belangrijk om te zorgen voor een prettige, groene leefomgeving. Onder het beheer van openbare ruimte vallen water, verhardingen, openbare verlichting, groen en speelvoorzieningen. Het beheer moet, waar mogelijk, integraal gebeuren. Bij werkzaamheden en groot onderhoud aan wegen en riolering geven we de openbare ruimte graag een kwaliteitsimpuls. Bomen, struiken en plantsoenen bevorderen de leefbaarheid in de gemeente. Daarom verdient groen extra aandacht.

Concreet

- De gemeente onderzoekt hoe de openbare ruimte zo effectief en efficiënt mogelijk kan worden ingericht. Waar mogelijk betreft ze burgers in de besluitvorming.
- De openbare verlichting is in de hele gemeente duurzaam. Hier kan Molenlanden nog stappen zetten.
- De nacht is voor de dieren. Lichtvervuiling gaan we tegen. 'Hotspots' op bedrijventerreinen pakken we aan.
- Ons veenweidegebied is het waard om zorgvuldig te beheren.
- De gemeente voert een specifiek bomenbeleid met aandacht voor bestaande (monumentale) bomen, herplanting, aanplant, onderhoud en soortkeuze.
- De bestrijding van de hondenpoepoverlast heeft prioriteit. Hondentoiletten worden regelmatig gereinigd.
- De gemeente verdeelt de speelterreinen en speeltoestellen op een goede manier over de dorpen en de stad. Het is fijn als elk kind op loopafstand kan spelen en bewegen.

Milieu en afval

Burgers en bedrijven produceren enorm veel afval, vaak zonder zich daar bewust van te zijn. De SGP wil dat de vervuiler betaalt. Natuurlijk is er goed toezicht op de naleving van wetten en regels.

Concreet

- De gemeente zet zich in om het milieurendement op afvalinzameling te verhogen. Dat kan door afvalstromen tegen aanvaardbare kosten te scheiden. Daarbij houdt de gemeente het serviceniveau gelijk.
- Scheiden van afval heeft toprioriteit in de communicatie naar burgers.

Duurzame energievoorziening

De vraag naar energie blijft stijgen. Fossiele energiebronnen op aarde raken uiteindelijk uitgeput. Daarom wil de SGP een actieve bijdrage leveren aan energiebesparingen. Ook willen we rendabele, duurzame energiebronnen inzetten. We zijn immers rentmeester. De vervuiler betaalt. Dat is het uitgangspunt.

Het is van belang dat de gemeente een lokale en regionale duurzaamheidsagenda hanteert. Dit zorgt voor draagvlak en helpt om een stevige positie in te nemen richting en provinciaal en landelijk bestuur. Het maakt ook inzichtelijk in hoeverre het landelijke beleid haalbaar is. De gemeente dient hierbij (ook) aan het stuur te zijn en regie te behouden. Zonder een heldere eigen visie is de kans groot dat een gemeente aan de leiband wordt gelegd van landelijk en regionaal energiebeleid. De gemeente Molenlanden pakt de regie op dit thema.

Concreet

- De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door alle gemeentelijke gebouwen te verduurzamen.
- De SGP bepleit het stellen van doelen voor energiebesparing. Voorkomen is immers beter dan genezen. Initiatieven die het energiegebruik verminderen verdienen de voorkeur boven het duurzaam opwekken van energie.
- De gemeente dringt aan op boter bij de vis als de landelijke overheid energieambities bij gemeenten neerlegt.
- In het gemeentelijke beleid is er niet alleen aandacht voor warmte, maar ook voor koeling. Hete zomers kosten veel energie. Nieuwbouw richten we daarom groen in (dat is koeler) en er wordt koel gebouwd. Bij tuinen gaan tegels eruit en groen erin. Voldoende openbaar groen is belangrijk in het kader van duurzaamheid.
- Bij het verduurzamen van bestaande bouw is de sociale huursector een grote en belangrijke partner. Een nauwe samenwerking met woningcorporaties is daarom belangrijk.
- Draagvlak voor duurzaamheidsinitiatieven is van het grootste belang, en wordt alleen maar belangrijker met de grootschalige ontwikkelingen van zonne- en windparken.
- In bestemmingsplannen opnemen dat alle nieuw te vergunnen gebouwen constructief geschikt moeten zijn voor het plaatsen van zonnepanelen.
- De SGP wil inwoners meer betrekken bij het energiebeleid, op gemeentelijk en provinciaal niveau.
- Het is nodig dat elke gemeente visie en beleid ontwikkelt op draagvlak voor duurzaamheidsinitiatieven.
- Naast burgers verleiden we ook bedrijven waar mogelijk en nodig faciliteren we hen om te verduurzamen.
- Netbeheerders geven inzicht in hun plannen met het energienet. Dit geeft kaders aan wat er wel en niet mogelijk is rond grote energieprojecten. De SGP ziet toe op de uitvoering van de motie waarin Molenlanden de kapitaalinjectie in STEDIN wil verbinden met inspanningen van STEDIN door het elektrische- en warmtenet in Molenlanden.

Ondersteunen duurzaamheidsinitiatieven

Bij uitstek kan de gemeente de rol van onafhankelijk adviseur op zich nemen. Het is van belang dat burgers zich gesteund weten door de lokale overheid bij het verduurzamen van hun huis, gedrag en leefomgeving. De rol van de gemeente is daarbij vooral faciliteren en ondersteunen. De gemeente kan sturen met groene leges en revolverende fondsen. Wij zijn geen voorstander van structurele subsidiëring van particuliere duurzaamheidsinitiatieven.

Concreet

- De gemeente geeft bij sociaaleconomisch zwakkeren in de samenleving bekendheid aan duurzaamheidswinkels en groene regelingen. Deze groep mag niet de dupe worden van dure duurzaamheidsmaatregelen. Helaas is de praktijk nu vaak zo dat duurzaamheidssubsidies terechtkomen bij de meest draagkrachtigen.
- Zaken als het aanbieden van gratis warmtescans kunnen de bekendheid van duurzaamheidswinkels vergroten.
- De gemeente treft stimuleringsregelingen voor energiebesparing in bestaande woningbouw.
- De gemeente werkt proactief mee aan duurzaamheidsinitiatieven en brengt daarvoor de benodigde (ruimtelijke) procedures op orde.
- De gemeente ondersteunt energiecorporaties en energiefondsen en gebruikt die als een hefboom voor de inwoners.
- De gemeente verstrekt duurzaamheidsleningen.

Het opwekken van duurzame energie

Gemeenten zijn in beginsel geen initiatiefnemers voor het opwekken van duurzame energie. Het initiatief daarvoor ligt bij bedrijven, coöperaties en particulieren. Waar projecten in de omgeving passen en op draagvlak kunnen rekenen, dienen gemeenten dit goed te faciliteren. De opbrengst van de energie blijft binnen de gemeente.

Concreet

- De gemeente biedt ruimte aan innovatieve vormen van energieopwekking, zoals waterstoftoepassingen en thorium.
- Een windmolen heeft een grote ruimtelijke impact en brengt problemen met zich mee als slagschaduw, zicht- en geluidshinder. Als er toch initiatieven zijn voor windenergie hebben locaties langs snelwegen en bij bedrijventerreinen de voorkeur. Draagvlak, geluidsnormen en financiële compensaties voor omwonenden zijn dan een voorwaarde.
- De gemeente zet eerst in op zonne-energie op daken.
- De gemeente zorgt dat iedereen inzicht heeft in hoe het staat met de lokale netcapaciteit in de komende jaren. Steeds vaker is dat een beperkende factor.

Klimaatadaptatie

Naast vele andere partijen (want het klimaat gaat ons allemaal aan) heeft de gemeente een belangrijke taak in klimaatadaptief handelen. Het gaat dan met name om thema's als wateroverlast, droogte, hitte en risico op overstromingen.

Voorbeelden van klimaat- of ruimtelijk adaptief handelen zijn: het aanleggen van speelpleinen in stedelijk gebied die ook fungeren als wateropvang, het aanleggen van wadi's, meedoen met Operatie Steenbreek (ontstenen en vergroenen van de buitenruimte), groene parkeerplaatsen en natuurvriendelijke oevers aanleggen.

Concreet

- Molenlanden werkt aan bewustwording en kennis over klimaatadaptief handelen.
- Bij de aanleg en reconstructie van wegen en het verbeteren van dijken legt de gemeente in samenwerking met het waterschap een koppeling met bos- en natuurontwikkeling.
- Bij de herinrichting van buitenruimte en woongebieden werkt de gemeente aan beperking van wateroverlast, droogte en hitte.
- De gemeente werkt naar een toekomstbestendige landbouw, zonder wateroverlast of watertekort.

10. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en ontwikkeling

Wonen en werken zijn belangrijke onderwerpen in de gemeenteraad. Daarbij is een evenwichtig woningaanbod belangrijk; dat maakt de gemeente aantrekkelijk voor inwoners. Er moet oog zijn voor de verhouding tussen huur- en koopwoningen en voor de verschillende prijsklassen van de koopwoningen.

Het ruimtelijk beleid van de SGP is gebaseerd op Bijbels rentmeesterschap. Bij plannen voor de uitbreiding van een stad of dorp, moeten ook de inbreidingsmogelijkheden worden bekeken. Verduurzaming van de ruimtelijke ordening is een leidend principe. Ontwikkelingen passen hierdoor bij de identiteit van de woonomgeving.

Nederland heeft een rijke geschiedenis. Dat is te zien aan historische gebouwen met diverse bouwstijlen en aan archeologische vondsten en cultuurlandschappen. Gemeenten en landschappen krijgen hierdoor karakter en een aantrekkelijk woon- en leefmilieu. De SGP wil ruimte bieden aan ruimtelijke ontwikkelingen, maar met respect voor cultuurhistorie en archeologie.

Het is goed om wonen, leren en werken integraal te benaderen. Of een burger werk heeft in de regio, wat zijn opleidingsniveau is en of er passende onderwijsvoorzieningen aanwezig zijn, bepaalt mede wat voor huis aantrekkelijk voor hem is. Door met een specifiek aanbod aan die behoeften tegemoet te komen kan de gemeente krimp in landelijke gebieden bestrijden.

Ruimtelijke ordening

In 2022 wordt naar verwachting de Omgevingswet ingevoerd. Die biedt een kans om lokale beleidsruimte te ontwikkelen. Initiatiefnemers moeten meer verantwoordelijkheid krijgen om draagvlak voor nieuwe bouwontwikkelingen te vinden. Bij grootschalige ontwikkelingen, zoals bedrijventerreinen, vindt de SGP regionale samenwerking een voorwaarde. Wij willen als rentmeesters altijd zuinig omgaan met de open ruimte.

Concreet

- Nieuwe wijken krijgen een goede toegang tot openbaar vervoer.
- Uitbreiding van bedrijventerreinen is gekoppeld aan revitalisering van bestaande terreinen.

Volkshuisvesting

In een gemeente moet er voor elke doelgroep woonmogelijkheid zijn. Afstemming met de omliggende gemeenten is belangrijk. Demografische ontwikkelingen houden namelijk niet op bij de gemeentegrenzen. Voor de SGP is het belangrijk dat diversiteit, bereikbaarheid en betaalbaarheid van woningen in balans zijn of in balans komen. Ook nieuwe woonvormen verdienen de aandacht omdat de woonwensen van inwoners kunnen veranderen. De bestaande koop- en huurwoningen moeten worden verduurzaamd. Nieuwe woningen moeten energieneutraal worden gebouwd.

Concreet

- Molenlanden maakt concrete prestatieafspraken met woningcoöperaties over de beschikbaarheid van voldoende betaalbare huurwoningen.
- Er komt een aanpak om de bestaande koop- en huurwoningen duurzamer te maken.
- Er is extra aandacht voor doelgroepen, zoals starters, senioren met een laag inkomen en statushouders.
- De gemeente biedt statushouders geen voorrangstatus, maar zorgt zo veel mogelijk voor passende woonruimte (al dan niet in een zelfstandige woning).
- Zelfwoonplicht wordt ingevoerd voor nieuwbouw.
- Creatief meedenken bij herbestemming of het splitsen van grote woningen en boerderijen.
- Ruimte bieden voor flexibele woonsystemen door middel van tijdelijke vergunningen in buitengebied, zoals Pilot Tiny House, Uuthuske, et cetera,
- Inzetten op actiever grondbeleid (sociale grondprijs en locaties om te bouwen).
- Bebouwing van Vrijkomende Agrarische locaties inwisselen voor extra bouwcapaciteit tegen de woonkern.
- Koopwoningen aanbieden aan eigen inwoners.
- Ruimte en ondersteuning bij de realisatie van flexibele en alternatieve woonvormen, zoals mantelzorgwoningen, kangoeroewoningen, woongroepen voor senioren, meergeneratiewoningen en concept Kolat (koop later) woningen.
- Stimuleren Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) projecten.
- Eén wethouder wonen.
- Het aanstellen van een woonregisseur die initiatiefnemers op weg helpt bij de realisatie van de woondroom.
- Het aanstellen van een doorstroommakelaar / ouderadviseur om de senioren te helpen/ondersteunen om kleiner te gaan wonen in een seniorenwoning, waarbij er eerder woningen vrij komen voor starters en gezinnen.
- Nauw contact met provinciale vertegenwoordigers over ruimtelijke ontwikkelingen in Molenlanden.
- Streven naar het bouwen van minimaal 800 woningen t/m 2026.

Woonvisie

Uit de Regionale Woonvisie blijkt dat de gemeente Molenlanden tot 2030 vooral behoefte heeft aan grondgebonden starterswoningen, kleinere woningen voor 1 of 2 persoonshuishoudens, nulredenwoningen voor senioren en woningen voor doorstromers die een volgende stap in hun wooncarrière willen maken. In de woonvisie is voorzien in 1460 woningen in de periode 2020 t/m 2029. De vastgestelde aantallen zijn aangedragen door de provincie. De SGP wil dat de gemeente Molenlanden een eigen onderzoek uitvoert om de woningbehoefte per kern in beeld te brengen. Als daaruit blijkt dat het bouwquotum van 1460 woningen onvoldoende is, dan zal de SGP zich hard maken richting provincie om extra woningen te kunnen bouwen in Molenlanden. Dit vraagt dan ook om een versnelling bij de realisatie van woningbouw. Dit betekent dat er voldoende plannen op de plank moeten komen om in de woningbehoefte te kunnen voorzien. De

woonvisie is een belangrijke bouwsteen voor de omgevingsvisie en daar moeten wij op doorpakken om woningbouwplannen voortvarend te kunnen ontwikkelen. De SGP legt de focus op voldoende betaalbare woningen in elke kern. Noodzakelijk dat de vitaliteit en de leefbaarheid van elke kern op peil blijft om het voorzieningenniveau en het verenigingsleven in stand te houden. De SGP wil daarom extra aandacht voor jonge gezinnen. Het woordje vergrijzing wordt veelal benoemd, terwijl de gemeente Molenlanden veel starters heeft die smeken om een betaalbare woning. Juist deze starters maken het verschil als het gaat om een vitale toekomst van de gemeente Molenlanden.

Concreet

Prestatieafspraken maken met de woningbouwverenigingen, waarin het volgende wordt opgenomen:

- Een deel van de bestaande huurwoningvoorraad verkopen aan eigen inwoners, starters op de woningmarkt. Voor elke verkochte woning minimaal een nieuwe huurwoning terug bouwen, zodat de huurvoorraad gedeeltelijk wordt vernieuwd en voldoet aan de woonwensen. Bij vernieuwing speciale aandacht voor de doelgroep senioren die behoefte hebben aan een nultredenwoning.

Stedelijke vernieuwing

Stedelijke vernieuwing of dorpsvernieuwing krijgt prioriteit boven de uitbreiding van een stad of dorp. De SGP is tegelijk wel beducht voor hoogbouw en verstening. Zuinig ruimtegebruik en het bundelen van woningen met bestaande voorzieningen is belangrijk. Vernieuwing van de volkshuisvesting moet impulsen geven aan de sociale huursector en aan het dichterbij brengen van zorg- en welzijnsvoorzieningen voor de groeiende groep ouderen.

Concreet

- De gemeente pakt stads- en dorpsvernieuwing proactief aan met alle betrokkenen.
- Bij stads- en dorpsvernieuwing gaat ze zorgvuldig om met monumenten.
- De SGP wil dat er extra aandacht is voor de aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen voor ouderen die hiervan afhankelijk zijn.

Huisvesting arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten zijn niet meer weg te denken in onze samenleving. Het aantal migranten neemt alleen maar toe. Vooral in de agrarische sector, logistieke dienstverlening, distributiecentra en slachterijen werken veel arbeidsmigranten. Hun huisvesting vormt echter een probleem.

In veel gevallen is het niet al te best gesteld met het onderkomen van arbeidsmigranten. Ze zitten vaak met te veel mensen in een woning / verblijf. Werkgevers en gemeenten moeten hierin hun verantwoordelijkheid verstaan. Het is hun taak om mogelijkheden te creëren voor huisvesting bij bedrijven (al dan niet tijdelijk) en/of op geconcentreerde locaties met voldoende voorzieningen.

Concreet

- Bedrijven en gemeente zorgen samen voor een aanvaardbare kwaliteit van het woon- en leefklimaat voor zowel de te huisvesten arbeidsmigranten als voor de directe omgeving.
- De kwaliteit van de huisvesting dient minimaal overeen te komen met de inrichtings- en maatvoeringseisen uit het keurmerk Stichting Normering Flexwonen (SNF), het Agrarisch Keurmerk Flexwonen (AKF) of een gelijkwaardig keurmerk.
- De verblijfsbieder is verplicht te beschikken over een exploitatievergunning (waarborgen van de leefbaarheid voor de omgeving en het zorgen voor adequaat beheer).
- Een beheerder is aansprakelijk voor de huisvesting.
- Arbeidsmigranten die op een huisvestingslocatie verblijven staan verplicht geregistreerd in een gemeentelijk nachtregister.
- Vergunningstrajecten verkorten.
- Bouwen op centrale locaties (voorzieningskernen) en zoveel mogelijk in alle kernen naar behoefte.

11. Lijst met actiepunten voor alle kernen

Arkel:

- Versnellen project Betondak.

Bleskensgraaf:

- Woningbouw in Bleskensgraaf-West.
- Tweede oeververbinding.

Brandwijk/Molenaarsgraaf:

- Woningbouw Molenaarsgraaf Zuid.
- Realisatie campus N214.

Giessenburg:

- In stand houden voorzieningen.

Giessen-Oudekerk:

- Leefbaarheid behouden.

Groot-Ammers:

- Realisatie afvalbrengrstation.
- Visie uitbreiding bedrijventerrein.

Goudriaan:

- Realisatie rotonde Goudriaan.
- Realisatie MFA.

Hoogblokland

- Voorzieningen in stand houden.

Hoornaar:

- Afronding plan 'De Hoeken' doorpakken.

Kinderdijk:

- Realisatie waterentree.
- Leefbaarheid, nevenvestiging school (onderbouw).

Nieuw-Lekkerland:

- Nieuwbouw Nieuw-Lekkerland Oost.
- Vervangen De Klipper, combineren met nieuwe basisschool.
- Herontwikkeling winkelcentrum Planetenlaan.

Noordeloos:

- Voorzieningen in stand houden.

Nieuwpoort:

- Beschermd stadsgezicht.

Langerak:

- Verlengen Wouter van Langeraklaan.
- Speeltuin in de kern.

Oud-Alblas:

- Verplaatsen garageboxen, realiseren Oud-Alblas Zuid.

Ottoland:

- Realiseren dorps huis (MFA) verlichting fietspad Damseweg.

Schelluinen:

- Voorzieningen in stand houden.
- Nieuwbouw.

Streefkerk:

- Woningbouw klimaatdijk.
- Oplossing oude gemeentehuis.

Wijngaarden:

- Extra woningbouwplannen.
- In stand houden voorzieningen.